

Studentenhuisvesting

Inschrijving van studenten in de bevolkingsregisters

STANDPUNT

*Vlaamse Vereniging
van Studenten*

Standpunt van de **Vlaamse Vereniging van Studenten** over **de inschrijving van studenten in de bevolkingsregisters**, op vraag van het **Bestuur**.

Uitgebracht en goedgekeurd in **Brussel** door het **Bureau** op **20 februari 2020** met **eenparigheid van stemmen**. Geldig tot en met **31 juli 2023**.

Vorbereiding: **Dylan Couck, Sander Vanmaercke, Frédéric Piccavet**

Dossierbeheerder: **Frédéric Piccavet**

Contactpersonen: **Sander Vanmaercke, Dylan Couck, Frédéric Piccavet**

Code Standpunt: **2020/A**

Inschrijving van studenten in de bevolkingsregisters

KORTE INHOUD

Op dit ogenblik buigt de Federale Overheidsdienst Binnenlandse Zaken zich over een aanpassing van de regels rond de inschrijving van studenten in de bevolkingsregisters. Hiervoor moet het Koninklijk Besluit van 16 juli 1992 aangepast worden.

Een van de belangrijkste wijzigingen houdt in dat elke student die zijn of haar adres wil verplaatsen naar de studentenstad, gemakkelijker ingeschreven kan worden in de bevolkingsregisters van die studentenstad. Bij de huidige regelgeving moet men ook aantonen dat men financieel niet langer ten laste van de ouders is.

Daarnaast brengt de aanpassing van het KB ook enkele andere wijzigingen met zich. Deze nota bespreekt de wijzigingen van het KB, somt de implicaties en sluit af met enkele conclusies en voorstellen.

De Vlaamse Vereniging van Studenten:

- bepleit dat de impact van dit voorstel **zo weinig mogelijk administratieve lasten** voor studenten met zich meebrengt;
- vindt het een goede zaak dat studenten die in de studentenstad ingeschreven wensen te worden niet langer gecontroleerd worden op basis van het feit of ze al dan niet financieel ten laste zijn van de ouders. De **huidige regelgeving** acht de Vlaamse Vereniging van Studenten **discriminerend** en doet af aan de persoonlijke levenssfeer van de studenten;
- is **bezorgd** om het feit dat het voorstel zou kunnen inhouden dat er **andere huurwetgeving van toepassing zal zijn voor studenten die zich zullen domiciliëren** dan voor studenten die zich niet domiciliëren;
- vraagt om een **informatiecampagne** op te zetten rond de gevolgen die een **domiciliëring** met zich meebrengt, indien het KB wordt goedgekeurd;

- pleit voor een **gestructureerde inbedding van inspraak voor studenten in de stad waar ze studeren**. Studenten maken deel uit van een stad en medezeggenschap is dan ook een absolute must;
- roept de Federale Overheidsdienst Binnenlandse Zaken op een **analyse te laten maken over de impact van dit voorstel** en alle implicaties voor studenten hierin te verwerken;
- roept op om **geen haastige beslissingen te nemen**, maar een grondig voorstel uit te werken in samenwerking met alle actoren om op die manier te streven naar een optimale situatie voor studenten in de stad waar ze studeren. **Het vraagt om de belangrijkste stakeholders, namelijk de studenten, in dit overleg te betrekken.**

Inhoudsopgave

1. Situering	5
2. Standpunt van de Vlaamse Vereniging van Studenten	5
3. Huidige inschrijving van een student in de bevolkingsregisters	6
4. De geplande wijzigingen aan het KB van 16 juli 1992	7
4.1 Algemene wijziging	8
4.2 Wijzigingen voor kotstudenten	8
4.3 Wijzigingen voor studenten die naar het buitenland vertrekken om te studeren	9
4.4 Wijzigingen voor inkomende buitenlandse studenten	9
5. De implicaties van de geplande wijzigingen aan het KB van 16 juli 1992 op studenten die zich in de studentenstad willen inschrijven	9
5.1 Fiscale implicaties	10
5.2 Sociale zekerheid	10
5.3 Kinderbijslag	10
5.4 Studietoelage	10
5.5 Verzekeringen	11
5.6 Woninggebonden implicaties	11
5.7 Stadsgebonden implicaties	11
5.8 Andere	12
Bijlagen	13

1. Situering

Op dit ogenblik buigt de Federale Overheidsdienst Binnenlandse Zaken zich over een aanpassing van de regels rond de inschrijving van studenten in de bevolkingsregisters.¹

Een van de belangrijkste voorgestelde wijzigingen in het Koninklijk Besluit houdt in dat elke student die een adreswijziging naar de studentenstad aangeeft, gemakkelijker ingeschreven kan worden in de bevolkingsregisters van die studentenstad. Onder de huidige regelgeving moet de student bij een adreswijziging namelijk ook aantonen dat men financieel niet langer ten laste van de ouders is.

Daarnaast brengt de eventuele aanpassing van het KB ook diverse andere wijzigingen in, met name omtrent studenten die naar het buitenland vertrekken om er te studeren en buitenlandse studenten die in België verblijven om er te studeren (en daardoor Belgische studenten zijn). Deze nota bespreekt de wijzigingen van het KB, somt de implicaties op en sluit af met het standpunt van onze organisatie.

2. Standpunt van de Vlaamse Vereniging van Studenten

Voor de Vlaamse Vereniging van Studenten zijn er verschillende zaken van belang in dit dossier.

VVS pleit ervoor dat beslissingen die genomen worden in het kader van dit voorstel **zo weinig mogelijk administratieve lasten met zich meebrengt** voor studenten. 'Student zijn' brengt nu reeds meer dan voldoende administratie met zich mee en bijkomende onduidelijkheden zijn dan ook niet wenselijk.

VVS vindt het een goede zaak dat studenten die zich in de studentenstad wensen in te schrijven, niet langer gecontroleerd zullen worden op basis van het feit of ze al dan niet financieel ten laste zijn van de ouders. De **huidige regelgeving** vindt VVS **discriminerend** en doet af aan de persoonlijke levenssfeer van de studenten. Daarnaast wordt de huidige regelgeving door de gemeenten verschillend toegepast, wat leidt tot willekeur. Het afschaffen van de controle op het financieel ten laste zijn van de ouders is rechtvaardig en duidelijk.

VVS is **bezorgd** om het feit dat er **voor studenten die zich zullen domiciliëren andere huurwetgeving van toepassing zal zijn** dan voor studenten die zich niet

---

¹ Ontwerp van Koninklijk Besluit tot wijziging van Koninklijk Besluit van 16 juli 1992

domiciliëren. Studenten die zich domiciliëren zullen namelijk vallen onder de regels van de woninghuur en niet meer onder de regels van de studentenhuur. Deze wijziging zorgt er onder meer voor dat studenten die een stage buiten de studentenstad moeten doen minder gemakkelijk kunnen onderverhuren en dat ook het bedrag van de huurwaarborg voor deze studenten zal stijgen.

VVS vraagt om een **informatiecampagne** op te zetten over de gevolgen die een **domiciliëring** met zich meebrengt, indien het KB wordt goedgekeurd. Een domiciliëring heeft, zoals deze nota duidt, namelijk grote gevolgen voor de student in kwestie. Het is belangrijk dat studenten voldoende informatie en ondersteuning krijgen om een afgewogen beslissing te maken in verband met al dan niet domiciliëring op hun kotadres.

VVS pleit voor een **gestructureerde inbedding van inspraak voor studenten in de stad waar ze studeren**. Studenten maken deel uit van een stad en medezeggenschap is dan ook een absolute must.

VVS roept de Federale Overheidsdienst Binnenlandse Zaken op een **analyse te laten maken over de impact van dit voorstel** en alle implicaties voor studenten hierin te verwerken.

VVS roept op om **geen haastige beslissingen te nemen**, maar een grondig voorstel uit te werken in samenwerking met alle actoren om op die manier te streven naar een optimale situatie voor studenten in de stad waar ze studeren. **VVS vraagt om de belangrijkste stakeholders, namelijk de studenten, in dit overleg te betrekken.**

3. Huidige inschrijving van een student in de bevolkingsregisters

Elke burger wordt ingeschreven in de bevolkingsregisters op het adres van zijn of haar hoofdverblijfplaats. Dit is de plek waar iemand het grootste deel van het jaar verblijft en zijn maatschappelijk leven vanuit organiseert. Kotstudenten verblijven echter een groot deel van het jaar niet op deze hoofdverblijfplaats. Het KB van 16 juli 1992 bepaalt dat dit, via een uitzonderingsregel, echter geen probleem is.

In het KB van 16 juli 1992 wordt hierover momenteel gesteld:

"De hoofdverblijfplaats wordt niet gewijzigd door een tijdelijke afwezigheid".

Studenten die op kot gaan kunnen volgens deze wetgeving beschouwd worden als personen die tijdelijk afwezig zijn. Immers, volgens datzelfde KB van 16 juli 1992:

"[...]worden eveneens als tijdelijk afwezig beschouwd [...] de leerlingen en studenten ouder dan zestien jaar die financieel nog ten laste zijn van hun ouders en ergens anders verblijven dan op de verblijfplaats van het gezin waartoe zij behoren, voor de duur van hun studies."

De voorwaarden bij deze 'tijdelijke afwezigheid' roept echter vaak vragen op bij de gemeentebesturen.² Ze hebben meer specifiek vragen over de manier waarop bepaald moet worden of die studenten als 'tijdelijk afwezig' beschouwd mogen worden.³ Volgens de huidige regelgeving moeten studenten namelijk aangifte doen van deze tijdelijke afwezigheid. Het KB van 16 juli 1992 stelt:

"worden [...] als tijdelijk afwezig beschouwd als zij daarvan aangifte doen bij hun gemeentebestuur: [...] studenten [...] die [...] ergens anders verblijven dan op de verblijfplaats van het gezin waartoe zij behoren, voor de duur van hun studies."

In de praktijk blijken echter weinig tot geen studenten deze aangifte te doen.⁴

Tenslotte zorgt het KB ervoor dat een student die toch voornamelijk op kot verblijft en zich daar wenst in te schrijven, dat niet zomaar kan. Het alleen gaan wonen vergt namelijk een zekere financiële onafhankelijkheid van de student. Het KB van 16 juli 1992 bepaalt:

"De Belgische studenten die nooit ingeschreven werden in het Koninkrijk [...] worden niet ingeschreven in de bevolkingsregisters als zij financieel nog ten laste zijn van hun ouders"

De student moet dus vooreerst kunnen aantonen dat hij financieel onafhankelijk is van zijn ouders, dus dat hij zelfstandig kan instaan voor zijn kosten. Ook deze voorwaarde, rond het feit of studenten nog financieel ten laste zijn van de ouders, kan moeilijk gecontroleerd worden door de gemeentebesturen.⁵

4. De geplande wijzigingen aan het KB van 16 juli 1992

Het KB heeft als doel om de inschrijving van de studenten in de bevolkingsregisters en de vastlegging van de voorwaarden rond de tijdelijke afwezigheid van studenten te

---

² Memorie van toelichting bij het Ontwerp van Koninklijk Besluit tot wijziging van Koninklijk Besluit van 16 juli 1992

³ Ibid.

⁴ Ibid.

⁵ Ibid.

---

verduidelijken en vereenvoudigen.⁶ Daarnaast dient het ervoor om te zorgen dat de reglementering coherent blijft met de realiteit van het terrein en de eigenlijke organisatie van de samenleving.

Het ontwerp van het koninklijk besluit gaat over drie specifieke situaties:

1. De in de bevolkingsregisters ingeschreven studenten die in een andere gemeente verblijven om er te studeren (kotstudenten);
2. De in de bevolkingsregisters ingeschreven studenten die naar het buitenland vertrekken om er te studeren (uitgaande nationale studenten);
3. De in de consulaire registers ingeschreven Belgische studenten die in België verblijven om er te studeren (inkomende buitenlandse studenten).

Hieronder bespreken we de wijziging voor deze drie specifieke situaties.

4.1 Algemene wijziging

De voorwaarde om als 'tijdelijk afwezig' student financieel afhankelijk te zijn van de ouders zou met het nieuwe KB vervallen. De vereiste financiële afhankelijkheid kan moeilijk gecontroleerd worden zonder het schenden van de persoonlijke levenssfeer van de betrokken student.⁷

Indien een student zich echter wél wil inschrijven op de plaats waar hij verblijft, wat nu uitzonderlijk gebeurt, specificeert het ontwerp van KB dat hij er daadwerkelijk zijn hoofdverblijfplaats gevestigd moet hebben. Op een bepaalde manier impliceert dit dus een zekere financiële onafhankelijkheid.

4.2 Wijzigingen voor kotstudenten

Er zijn twee grote wijzigingen voor kotstudenten opgenomen in het voorontwerp van KB. Ten eerste moeten studenten niet meer aan het gemeentebestuur van de studentenstad aangeven dat ze er op kot gaan. Gezien de meeste studenten in de realiteit deze aangifte sowieso niet doen, zorgt deze wijziging voor een bestending van de huidige situatie. Het voorstel houdt ook in dat er een vermoeden wordt ingeschreven in de regelgeving dat een kotstudent 'tijdelijk afwezig' is wanneer hij of zij op kot verblijft.

De tweede wijziging heeft betrekking op kotstudenten die zich in de studentenstad willen inschrijven. Deze studenten, die ingeschreven willen worden op de plaats waar ze

---

⁶ Ibid.

⁷ Ibid.

---

studeren, zullen dat kunnen maar zullen moeten bewijzen dat ze zich daar ook daadwerkelijk hebben gevestigd en dat zij hun oude hoofdverblijfplaats hebben verlaten.

4.3 Wijzigingen voor studenten die naar het buitenland vertrekken om te studeren

Studenten die naar het buitenland vertrekken om daar te studeren kunnen momenteel maximaal twee jaar als 'tijdelijk afwezig' beschouwd worden. Met het nieuwe KB is het mogelijk dat studenten voor de volledige duur van hun studies als 'tijdelijk afwezig' beschouwd worden. Indien studenten naar het buitenland vertrekken moeten ze daartoe, zoals alle burgers, naar hun gemeentebestuur trekken om met bewijsstukken aan te tonen dat zij daadwerkelijk naar het buitenland vertrekken (bijvoorbeeld met het inschrijvingsbewijs van de onderwijsinrichting). Deze bewijslast verandert niet.

4.4 Wijzigingen voor inkomende buitenlandse studenten

Er zijn twee grote wijzigingen voor inkomende buitenlandse studenten opgenomen in het voorontwerp van KB. Ten eerste moeten ze niet meer aan het gemeentebestuur van de studentenstad aangeven dat ze er studeren. Dit zorgt ervoor dat er een vermoeden bestaat dat deze inkomende buitenlandse student 'tijdelijk afwezig' is van zijn gewone verblijfplaats.

De tweede wijziging heeft betrekking op buitenlandse studenten die zich in de studentenstad willen inschrijven. Indien deze studenten ingeschreven willen worden op de plaats waar zij verblijven om te studeren, zullen zij in de toekomst moeten bewijzen dat zij hun hoofdverblijfplaats in het buitenland hebben verlaten.

5. De implicaties van de geplande wijzigingen aan het KB van 16 juli 1992 op studenten die zich in de studentenstad willen inschrijven

De geplande wijzigingen aan het KB van 16 juli 1992 hebben enkele implicaties. Gezien er zich vermoedelijk meer studenten zullen inschrijven in de studentenstad lijkt het ons belangrijk om de implicaties voor studenten even op een rij te zetten. Hieronder worden de verschillende implicaties opgesomd voor studenten die zich willen inschrijven in de studentenstad.

Het is belangrijk te vermelden dat deze implicaties enkel betrekking hebben op de studenten die zich in de studentenstad zouden inschrijven. Voor alle andere studenten zijn de hieronder genoemde implicaties niet van toepassing.

5.1 Fiscale implicaties

De ouders wiens kinderen hun hoofdverblijfplaats in de studentenkamer nemen, zullen deze kinderen niet meer als "ten laste" kunnen opnemen in de belastingsaangifte. Voor de student zijn de fiscale implicaties minimaal. Bij domiciliëring is de gemeentebelasting van toepassing (als er inkomsten zijn), en kunnen er ook heffingen van toepassing zijn bv voor afval, riolering ed. Daartegenover staat dat er geen heffingen op het tweede verblijf meer zijn.

Voor de ouders zijn de fiscale implicaties groter. Zij zullen niet meer kunnen genieten van de gevolgen van een belastingvoordeel dat zij ervoor genoten. Om fiscaal ten laste te zijn van de ouders moet de student effectief samenwonen met de ouders, waarbij hetzelfde domicilie een belangrijk criterium is.

5.2 Sociale zekerheid

In de sociale zekerheid is het hebben van dezelfde domicilie vaak een vereiste om als persoon ten laste te kunnen worden beschouwd, waardoor ouders vb. recht hebben op een verhoogde tegemoetkoming. Toch laat de wetgeving toe dat niet domiciliëring, maar de feitelijke situatie het meest doorslaggevend is om een bepaald recht te verkrijgen. Domicilie is wel vaak het aanknopingspunt.

5.3 Kinderbijslag

Studenten met een apart domicilie ontvangen de kinderbijslag op hun eigen rekening. Ze kunnen echter een ouder als bijslagtrekkende blijven aanduiden.

Vlaanderen en Brussel hebben andere systemen van kinderbijslag, wat maakt dat een domiciliëring van een Vlaamse student die in Brussel studeert een wijziging op het vlak van kinderbijslag inhoudt.

5.4 Studietoelage

Enkel als studenten kunnen aantonen dat ze zelfstandig of alleenstaand student zijn, zullen ze worden gelijkgesteld aan een kotstudent voor de berekening van de studietoelage.

Zolang studenten hun financiële onafhankelijkheid niet kunnen aantonen (door te bewijzen dat ze zelf gedurende een bepaalde periode een eigen inkomen hebben verworven), zal er nog steeds rekening gehouden worden met het inkomen van de ouder(s).

Wanneer de studietoelage berekend wordt op basis van het inkomen van de ouders bij studenten met domicilie op het kotadres, dan komen ze niet in aanmerking voor een studietoelage als kotstudent maar voor de lagere studietoelage als niet-kotstudent. Een student die gedomicilieerd is op kot kan voor de studietoelage immers niet als kotstudent worden beschouwd.

5.5 Verzekeringen

Studenten die zich in de studentenstad inschrijven, zullen zelf moeten zorgen voor familiale verzekering, brandverzekering en autoverzekering en kunnen niet meer als gezinslid beroep doen op de polis van hun ouders. Ook voor wat betreft de huur van een studentenkamer wordt vaak (tot bijna standaard) voor studenten voorzien dat dit onder de brandpolis van de ouders valt. Wanneer studenten hun hoofdverblijfplaats op een andere locatie nemen dan zal het kotadres niet meer onder het dekkinggebied van de polis van de ouders vallen.

5.6 Woninggebonden implicaties

Specifieke studentenhuur is niet meer mogelijk voor gedomicilieerden, waardoor de algemene woninghuurwet van toepassing is. Verhuurders van koten staan hier echter niet altijd voor open, waardoor het voor studenten met een domicilie in de stad waar ze op kot zitten, moeilijker kan worden om iets te huren.

Bij elke verhuis van de student naar een andere kot, moet de domicilie opnieuw worden gewijzigd, met alle administratieve gevolgen van dien.

Als meerdere gedomicilieerde studenten samenwonen, kan een student met uitkering aanzien worden als een samenwonende in plaats van een alleenstaande. Dit kan het bedrag van de uitkering beïnvloeden.

Een domiciliëring op kot kan ook implicaties hebben op de goederen die aanwezig zijn in het gebouw. Bij schulden is het namelijk zo dat alle goederen waarvan niet bewezen kan worden dat ze van de student zijn, in beslag kunnen genomen worden.

5.7 Stadsgebonden implicaties

De student telt mee als inwoner van de stad en zal er kunnen stemmen bij verkiezingen.

Het OCMW van de stad waar de student verblijft, zou bevoegd worden voor de student in kwestie. Dit kan extra kosten met zich meebrengen voor het OCMW van die studentenstad.

Bij inkomsten van de student is de gemeentebelasting van toepassing.

5.8 Andere

Het officieel postadres van deze studenten zal bij het adres liggen in de studentenstad. Er zal moeten nagedacht worden hoe dit geregeld moet worden. In veel koten is er immers geen systeem van aparte brievenbussen. Daarnaast verhuizen studenten vaker.

Bijlagen

Bijlage 1: [Koninklijk Besluit van 16 juli 1992](#)

Bijlage 2: [Ontwerp van Koninklijk Besluit tot wijziging van Koninklijk Besluit van 16 juli 1992](#)

Bijlage 3: [Memorie van toelichting bij het Ontwerp van Koninklijk Besluit tot wijziging van Koninklijk Besluit van 16 juli 1992](#)